ATILIM

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi organı

Yıl 3, Sayı 12 (36)

1 Aralık 1976

Bütün ülkelerin proleterleri, birleşiniz!

Fabrikalardan faşist komandolar sökülüp atılmalıdır. «Özel Koruma Örgütü» yasa tasarısı Meclislerden geçirtilmemelidir!

Yılın dökümü

Çıkan 1976 yılında, ülke çapında sınıf savaşımı genişledi, sertleşti. İşbirlikçi burjuvazi, karma hükümet faşist tırmanmada üsteledi. Halk katmanlarına karşı saldırılarını yoğunlaştırdı. Özellikle işçi sınıfına, ilerici gençlik-öğrenci kesimine kanlı, kurşunlu bir baskı uyguluyor. Öte yandan, gerici güçlere daha da sarılıyor. Emperyalist çevrelere, NATO'nun patronlarına yeni yeni ödünler veriyor. Böylece bunalımın burgacından kurtulmak için çırpınıyor.

Erki elinde tutan burjuvazi ve hükümet bu halk düşmanı politikasıyla bunalımları daha da derinleştirdi, yaygınlaştırdı. Kendi içindeki ayrışma ve çatışmalar daha da arttı. Karma hükümet ortakları arasında sürtüşmeler hızlandı. Hükümet, giderek aşınıyor.

İşçi-sendika hareketleri yeni bir aşamaya yükseldi. Grevlerin arası kesilmiyor. Genel grev - direniş, büyük 1 Mayıs yürüyüşü işçi hareketindeki gelişmeleri gözler önüne seriyor. Bu çıkışlar, direnişler daha bilinçli, örgütlü, disiplinli oluyor. Bu süreç içinde iki olay ayrı bir önem kazanıyor. Birisi, kimi yerlerde, fabrikalarda direnişin barikat çatışmalarına dönüşmesidir. İkincisi, gösteri ve grev komitelerinin kurulmasıdır. İşçi sınıfının savaşımı yeni biçimler ve yeni boyutlar, yeni nitelikler alıyor. Sonra, Türk-İş'in içinde bir ayrışma süreci gidiyor. Bu yığınlar uyanıyor. İlerici sendika hareketi uluslararası bağlar kurmak, onlarla örgütsel dayanışma sağlamak girişimleri gösteriyor.

Memlekette ileri yurtsever gençlik, öğrenci çıkışları böylesi bir işçi hareketinin dalgaları üzerinde yükseliyor. NATO'ya, emperyalizme, faşist tırmanışa karşı geniş yığınları saran direniş böylesi bir temel üzerinde güçleniyor.

Bütün bu politik, sosyal oluşmalar içinde TKP daha aktif rol oynamıya başlamıştır. Yığınlar arasında, politik yaşamda, değişik katmanlar arasında, hele işçi sınıfı içinde saygınlığı, etkinliği artmaktadır. Parti, her bakımdan, güçleniyor. Bu olay, TKP'nin izlediği Leninci politikayı, halkın çıkarlarını, anayurdun ulusal çıkarlarını savunduğunu doğrular.

Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesine

Çok değerli yoldaşlar!

Türkiye Komünist Partisi, biz komünistler, Türkiye işçi sınıfı ve halkımız adına, Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'nin 59. yıldönümünü en ateşli duygularla selâmlarız. Bu büyük bayram Sovyet halkı, bütün sosyalist ülkeler halkları, dünya proletaryası için, ulusal bağımsızlığı ve sosyal kurtuluşu uğrunda savaşan halklar için olduğu gibi, Türkiye işçi sınıfı, Türkiye halkı için de kutsal bir gündür.

Büyük komşumuz Sovyetler Birliği, komünist partisinin bilgeli, Leninci yönetiminde dev adımlarla gelişmiş, sosyalizmden komünizme yürüyor. Sovyet devleti, Sovyet toplumu XXV. Kongrenin çizdiği yoldan yeni ve daha yüksek bir aşamaya yükseliyor. Bu, sosyalist mutluluktur, sosyalist genliktir.

SBKP, Sovyet Hükümeti halklararasında sürekli barış yolundan, Leninci politikadan hiçbir zaman kıl kadar ayrılmamıştır. Barışın yeryüzünde süregenliği Sovyetler Birliği'nin giderek güçlenmesine dayanmaktadır. Sovyetler Birliği yeryüzünde barışın yıkılmaz kalesidir. Uluslararası gerginliğin yumuşaması savaşımının başını Sovyetler Birliği çekiyor. Onun bu politikası saldırgan emperyalist çevreleri gerilemeye zorluyor, onların azgınlıklarına gem vuruyor. Bu politika uluslararası komünist ve işçi hareketine, ulusal bağımsızlık hareketlerine güç kaynağı oluyor. Yeryüzünde halklar mutlu gelecekleri uğrundaki savaşımda daha da örgütlenme, daha geniş nefes alma olanakları buluyor. Sovyetler Birliği'nin toplu insan kırma silâhlarının yasaklanması, silâhlanma yarışının durdurulması, silâhların azaltılması yolundaki sürekli önerileri ve bu yoldaki çalışmaları her yerde olduğu gibi, Türkiye'de de, halkımız arasında da geniş yankılar uyandırıyor. Ülkemizde ulusal bağımsızlık ve sosyal kurtuluş için yapılan yığınsal gösterilerde «barış-özgürlük-sosyalizm» haykırışları alanları, sokakları çınlatıyor.

Halkımız, NATO'lardan, topraklarımızdaki Amerikan üslerinden, atom harmanlarından, emperyalistlerin dayattıkları kölelik anlaşmalarından kurtulmak istiyor. Halkımız, büyük komşumuzla, kara gün dostumuzla daha iyi, daha geniş ilişkiler kurulmasını istiyor. Türkiye ile Sovyetler Birliği arasında iyi komşuluk, işbirliği ve saldırmazlık anlaşması bağlanması uğrunda direniyor.

Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi 1919–1922 yıllarında halkımızın ulusal kurtuluş savaşını esinledi. Bu büyük devrimin Leninci ışınları bugün de halkımızın, işçi sınıfının, ilerici güçlerin ulusal bağımsızlık, barış, ileri demokratik bir düzen, sosyal kurtuluş ve sosyalizm için savaşta yolunu aydınlatıyor.

Yaşasın Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'nin 59. yıldönümü!
Yaşasın yüce Sovyetler Birliği!
Yaşasın komünizm!

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi

5 Kasım 1976

Genel durum

Gerici egemen çevrelerde bunalım: Devlet Güvenlik Mahkemelerine karşı işçi sınıfının önderliğinde, yurt çapında verilen savaş önemli bir başarı kazandı. Bu başarı büyük sermaye çevrelerinde, işbirlikçilerin içinde bocalamaları, sürtüşmeleri daha da artırdı. Bunalım daha da derinleşiyor. Burjuvazi, bugünkü aşamada DGM'lerini, kurumlaştırılmış açık terörü bunalımların içinden çıkış yollarından biri olarak bellemişti. Onun için bu faşist kurumu, Meclis yoluyla, halkımıza dayatmakta oyak dirliyordu. Bu çabanın boşa çıkması Demirel hükümetinde, bu ortaklığın ardında duran talan çevrelerinde iç çelişkileri daha da sertleştirdi.

AP, MSP yöneticilerinin boğuşması yatırım alanlarından kongrelerine kadar yansıdı. Egemen guruplar arasındaki boğuşmaların hükümet ortaklığına kadar yansıması kaçınılmazdı. Gerici faşist karması hükümeti oluşturan partilerden her biri işbirlikçi burjuvazinin, ağalığın ayrı ayrı dallarını, bu dalların, grupların çıkarlarını temsil etmektedirler. Ama bunların hepsi birden işçi sınıfına, emekçi halka, devrimci akımlara ve özellikle TKP'ne karşı düşmanlıkta, sömürü düzenini ayakta tutma konumlarında birleşmektedirler. Fakat bu olay, bu işbirlikçi, emperyalist tekellere dayanan çevrelerin,

(Devamı 2. sayfada)

Çifte sömürü

Federal Almanya Başbakanı Helmut Schmidt Türkiye'ye geldi. Ve Demirel hükümeti Batı Alman anamalına kapıların daha geniş açılmasına karar verdi. Arkadan Türkiye'ye gelen 40 kişilik Batı Alman anamalcılar delegasyonunun istekleri de aynı doğrultuda oldu. Federal Almanya büyük tekellerinin adamları karma Demirel hükümetinin kendileriyle soygun ve sömürüde ortak olduğunu biliyorlardı. Onun, memlekette, baskı ve terör politikasını sürdüreceğini de biliyorlardı. Bundan ötürü, onlar, daha büyük vurgun plânlarıyle geldiler.

Kendilerine yaratılmasını istedikleri koşullara bir bakalım: Bir kere, Türkiye'ye yapacakları yatırımlar için şart şurt koşulmamalıdır. Yapılacak yatırımlar için ileride kamulaştırma, devletleştirme gibi işlemlere karşı garanti verilmelidir. Türk parasındaki değişikliklerden getirecekleri anamalın etkilenmemesi için kur garantisi sağlanmalıdır. Filipinler'de olduğu gibi yabancı anamala özgü serbest bölgeler ayrılmalıdır. «Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu» değiştirilmelidir.

Görüldüğü gibi, Federal Almanya tekelleri daha büyük vurgunlar için dikensiz gül bahçesi istemektedirler. Ve Türkiye'ye giren tüm emperyalist anamallar gibi, ağır endüstriye yatırım yapmayı hiç düşünmüyorlar. Daha çabuk ve daha çok kâr getirecek tüketim endüstrisine yöneliyorlar. Genellikle yayılıcı Alman anamalcıları, öteden beri, Türkiye'de ağır endüstri kurmaya gitmemişlerdir. Hep üstenci olmuş, Türkiye'nin dışalım ve dışsatımını eline geçirmiş. Kontrolüne almıştır. Daha önce, sonra Hitler Almanyası da bunu yapmıştır.

Batı Alman tekellerinin (ki bunların çoğu Amerikan tekelleriyle kaynaşmış çok ulusludur) Türkiye'de yatırım için iştahını açan nedenler ortada: Önce, son yıllarda Türkiye'de anti-Amerikan akımın güçlenmesini önliyemiyen egemen güçler, Amerikan tekellerinin Federal Almanya tekelleri paravanası arkasına sığınmasını uygun buldular. Bunu yaparken, Batı Almanya'nın «1 milyon işçimize iş alanı yarattığı» propagandasına başına hız verilmiyor.

Sonra, emperyalist tekeller için Türkiye, üretim için gerekli hammaddeleri ucuza sağlamak, ucuz iş gücü bulmak, üretilen malları da istedikleri fiyata satmak bakımından çok elverişli bir pazar sayılıyor. Kaldı ki, Türkiye'nin Alman tekelleri için Orta ve Yakın Doğu ülkelerine, Arap ülkelerine doğru bir atlama tahtası rolü oynıyacağını da Batı Alman anamalcılar gizlemiyorlar.

Genel durum

(1. Sayfadan devam)

onların oluşturduğu hükümetin gücünü değil, zayıflığını ortaya koyar. İşçi sınıfı, geniş halk yığınları bu partilerden, giderek daha büyük bir hızla yüz çevirmekte, onlara karşı savaşlara girmektedirler. Böylece bu partilerin halktan yalıtlanması süreci hızlanmaktadır. Bu da, burjuvazinin kendi içindeki sürtüşmeleri keskinleştiriyor.

Aradıkları çıkış yolları: DGM'leri tasarısı suya düşünce, hükümet, bunların yerini tutacak olan «Özel Koruma Örgütleri» tasarısını ivedilikle Meclis gündemine getirdi. Bununla tüm işyerlerini, sendikaları, okulları, üniversiteleri, tek sözle ilerici güçleri ve hareketleri kontrol altına almak istiyor. Bu, işbirlikçi burjuvazinin açık faşizme tırmanma yolundan ayrılmadığını gösteriyor. Hükümet bu tırmanışa yeni bir yöntem, yeni bir biçim veriyor.

İşbirlikçi burjuvazi bunalımın içinden çıkma yollarından birini de emperyalist sermayelere memleket kapılarını oldum olasıya açmakta görüyor. Federal Almanya büyük tekellerinin temsilcilerinden 40 kişilik bir «iş adamları» gurubu Kasım ayı başında Türkiye'ye geldi. Bunlar hükümet adamlarıyla, Demirel'lerle, iş adamlarıyla görüşmeler yaptılar. Batı Alman emperyalist tekelleri Türkiye'yi tümüyle ele geçirme plânlarını gizlemiyorlar. Türkiye'yi, yabancı sermayeler serbest, ucuz mal sürümü pazarı, ucuz işçi ve hammadde kaynağı olarak ellerinde tutmak istiyorlar.

Ortak Pazar konusundaki sürtüşmeler de bu çelişkilerin, Ortak Pazar patronlarının Türkiye üzerinde tam egemenlik kurmak çabalarından başka birşey değildir. Ayrıca Türkiye'de bugün 3 milyonu aşan bir işsizler ordusu var. Demirel hükümeti, bu işsiz yığınlarını Ortak Pazar ülkelerine, büyük tekellere toptan ve perakende satmak yolunu izliyor. Ama, Ortak Pazar ülkeleri, kendileri bunalımlar içindedir. İşsizlik kendi ülkelerinde artıyor.

Bu nedenle Batı Alman emperyalistleri, Türkiye'deki ucuz işgücünü yerinde sömürmeyi daha kârlı, işlerine daha elverişli buluyorlar. Onlar, aynı zamanda Orta Doğu ülkelerine sarkmak, «yayılmak» plânları için Türkiye'yi çok iyi bir sıçrama tahtası sayıyorlar. Bugünkü Batı Alman emperyalist çevreleri Wilchelm'lerin, Hitler'lerin Yakın ve Orta Doğu'ya yayılma plânlarını yeniden politik alana sürüyorlar.

Provokasyon yöntemleri: Demirel ve ortakları yeni ders yılının açılmasıyle eski provokasyon oyunlarını yinelemeye başladılar. Komandolar, üniversitelere, fakültelere, öğrencilere silâhlı saldırılarını artırdılar. Memleketin her yanında kanlı çatışmalar gidiyor. Hükümetin amacı, kamuoyunu şaşırtmak, yeni sert baskılara ayak hazırlamak, «Özel Koruma Örgütleri» gibi vurucu faşist gruplar oluşturmaktır.

Legal sosyalist akımlar: Büyük burjuvazi memlekette sosyalist hareketi, anti-emperyalist akımları bölmek, bunların arasını açmak, bunları elden geldiği kadar TKP'ne karşı kışkırtmak girişimlerine ara vermiyor. Legal sosyalist partiler içinde burjuvazinin bu oyunlarına gelenler vardır. Küçük burjuvazinin ilerici, demokratik, hâttâ kendilerine sosyalist diyen akımlarıyle işçi sınıfı ve onun sendikal, politik örgütleri arasında ideolojik savaşım durmamıştır. Hiçbir zaman durmıyacaktır. TKP, kendi programına bağlı kalmış ve anti-emperyalist savaşta bütün demokratik güçlerin eylem birliğini, bu güçlerin bağlaşıklığı sorununu her zaman başa almıştır. TKP'nin bu politikası, legal sosyalist akımların bir kesimini etkilemeye başlamıştır. Eylembirliği üzerinde duruluyor. Ama, bu çevreler halâ TKP'nin rolü ve tutumu konusunda vesveselidirler. Bu yersizdir. TKP Ulusal Demokratik Cephe'nin oluşturulması savaşını sürdürecektir.

«TKP'NİN SESİ» radyosunun yayınlarını her gün Orta Avrupa saatiyle 9'10 da, Türkiye saatiyle 10'10 da kısa dalga 31,5 ve 48,5 metrelerden, ayrıca Perşembe akşamları Orta Avrupa saatiyle 21'30 da Orta dalga 908 kiloherz 330 metre üzerinden dinleyebilirsiniz.

Türkiye'de yabancı anamalın-firmaların 1975 yılının ilk beş ayında yaptığı dışalımın büyüklüğü 525,2 milyon dolardır. Bu, aynı dönemdeki toplam dışalımın % 27,8'ni oluşturuyor. Oysa bu yabancı işletmelerin ürettiği mallardan yaptığı dışsatım 23 milyon dolardır ve toplam dışsatımımızın % 4,3'ünü oluşturuyor. Bu yağmadan büyük paylar alan işbirlikçiler, emperyalist tekellere daha geniş kolaylıklar sağlıyorlar.

Karma hükümet, ekonomik, politik ve sosyal bunalımları daha da derinleştiriyor. Anayurdu emperyalist tekellere, kurumlara daha da bağlıyor. Bu düzeni, bu hükümeti yıkmak, çifte sömürüye son vermek, demokratik bir düzene geçmek tarihsel bir görev olmuştur.

Lenin köşesi

Sendikalar ve sendikalarda çalışma

V. İ. Lenin, işçi sınıfının başarılı savaşım verebilmesi için ideolojik, politik ve örgütsel birliğinin ve bu birliğin sağlanmasında işçi sınıfının en yığınsal örgütü olan sendikaların büyük rolü olduğunu belirtir. Ve der ki: *«Kapitalizmde sendikal birliklerin kurulması sadece yasal bir hak değil, aynı zamanda bir zorunluktur. Sermayeye karşı savaşımda sendikaların rolü büyüktür.»* (Tüm yapıtları, c. 4, s. 171.)

Lenin, partiden ayrımlı olarak sendikaların geniş kapsamlı örgütler olmasını, *«patronlara ve gerici hükümetlere karşı savaşım için birleşmenin gerekliğini kavrayan»* tüm işçilerin birleştiği bir örgüt olması gerektiğini söyler. (C. 6, s. 114.)

Lenin, komünistlerin her tür güçlüğü yenerek, her engeli aşarak sendikalara girmelerini, orada aktif çalışmalarını önerir: *«Her komünist sendikalara olanakları çerçevesinde yardım etmeli, bu örgütlerde aktif olarak çalışmalıdır.» (C. 6, s. 114.) «Oportünist önderlerin» komünistleri sendikalara sokmamak, her araca başvurarak onları sendikalardan atmak, onların sendikalar içinde çalışmalarını ellerinden geldiği kadar zorlaştırmak, onları aşağılamak, onları izlemek, arkalarına düşmek için her tür burjuva diplomasisi oyunlarına, burjuva hükümetinin, polisin, kilisenin, mahkemelerin yardımına başvuracakları besbellidir. Biz, tüm bunlara karşı koyabilmeyi, her tür özveride bulunmayı ve gerekirse her tür oyunlara, illegal yöntemlere, gerçekleri gizlemeye başvurarak sendikalara girmeyi, sendikalarda kalmayı ve her ne pahasına olursa olsun komünist eylemde bulunmayı başarmalıyız.» (C. 41, s. 38.) «Komünistler, partisel görüşlerinde ayrım yapmaksızın tüm işçileri sendikalara çağırmalı, olanaklar ölçüsünde daha geniş işçi çevrelerini bu işçi örgütlerine çekmelidirler. Fakat komünistler bu örgütler içinde kendi parti gruplarını oluşturmalı ve tüm örgütler içinde uzun ve sistemli eylemde bulunarak bu örgütlerle parti arasında en sıkı ilişkilerin kurulmasının sağlanmasına çalışmalıdırlar.» (C. 24, s. 56.)*

Lenin, pratikte sendikalarla komünist partisi arasında sıkı ilişkilerin kopması ve sendikaların burjuvazinin etkisi altına girmesi, proletaryanın sınıf savaşımının körletilmesi demek olduğunu belirtir. İşçi sınıfı içinde sosyalist bilinçlenmenin gelişmesini güçleştiren sendikaların yansızlığı tezini yandaşlarına karşı ardıcıl, kesin bir savaşım verilmesini söyler.

Lenin, sendikaların işçilerin birleşme, dayanışma, çıkarlarını savunma örgütü olarak tamamen bağımsız olduğunu belirtir ve der ki: *«Bu her iki örgütte de (parti ve sendika) kendi yaradılışları gereği, öyle alanlar var ki, bu alanlarda örgütler* tamamen bağımsız hareket etmelidirler.» (C. 16, s. 430.)

Lenin, sendikaların partinin bir seksiyonu, bir türevi haline getirilmesine kesinlikle karşı çıkmaktadır. Buna karşın sendikaları, işçi sınıfını komünist partisiyle, onun ülkü ve ereğleriyle bağlıyan bir örgüt olarak görmektedir.

Lenin, komünistlere sendikaların günlük çalışmalarına aktif katılmalarını, sendikanın tüzüksel ödevlerini büyük bir dikkat ve titizlikle yerine getirmelerini salık verir. Komünistlerin sendikalarda kendi inançlarına göre hareket etmelerini, bununla birlikte başka türlü düşünenlere de saygı göstermelerini önerir.

Tekelleşme ve sömürü

Ülkemizde emekle sermaye arasındaki uzlaşmaz çelişkiler giderek keskinleşiyor. Holdinglerin, bankaların soygun ve sömürüsü yoğunlaşıyor. Örneğin, Koç-Holdingin bu yılın ilk altı ayındaki kârı % 49 oranında artmıştır. Bu, gözler önünde yapılan bir soygundur.

Bu aşırı sömürü, işbirlikçi burjuvazinin tekellerle birlikte giriştiği bu talan, giderek orta katmanları ve ulusal burjuvaziyi de kucaklıyor. Küçük ve orta esnafla yerli sermayeciler arasındaki iflâslar zincirleme gidiyor. Örneğin, son aylarda, İzmir'de tekellerin, Süper Marketlerin yıkıcı rekabeti karşısında 415 bakkal, İstanbul ve İzmir'de 21 fabrika kapanmıştır.

Aslında bu iflâslar yeni değildir. Türkiye, AET, Dünya Bankası gibi emperyalist kurumlara bağlanalı, NATO'lara, SENTO'lara gireliberi kan kaybetmeye, her bakımdan yıpranmaya devam ediyor. Gerici-faşist karması hükümet döneminde bu süreç daha açık ve somut biçimlerde kendini göstermektedir. Hükümetin tekelleri, holdingleri destekleme politikası, enflâsyonun, pahalılığın hızlanması geniş katmanları eziyor. Geniş yığınları, katmanları, küçük burjuvaziyi kapsamına alan bu baskı, sömürü, talan süreci işçi sınıfıyla burjuvazi arasındaki savaşımı sertleştiriyor. Bununla birlikte geniş katmanlarla işbirlikçi burjuvazi arasındaki, ulusun büyük kesimiyle emperyalizm arasındaki çelişkileri keskinleştiriyor. Bu savaşta başa, politik genel direnişlerle, grevlerle, kimi fabrikalarda kanlı barikat çatışmalarıyla işçi sınıfı çekiyor. Bu sürecin içinde en önemli sorun, işçi sınıfının çevresinde bütün ilerici, demokratik güçlerin, yığınların savaş birliğini sağlamaktır. TKP bunun için savaşıyor. Böylesi bir dayanışma gerici-faşist karması hükümetin bir an önce yıkılması ve ileri, demokratik bir hükümetin kurulması için zorunluktur.

İş cinayetleri

Zonguldak kömür ocakları işçi sınıfına karşı burjuvazinin ve hükümetlerinin işliyegeldikleri iş cinayetlerinin en yoğun ve süregen olduğu bir bölgedir. İzmit Tabib Odasınca yapılan bir araştırmaya göre, Ereğli kömür havzasında, «Dilâver paşa nizamnamesi», «Maadin Nizamnamesi» gibi yüzyılı aşkın eski ve ilkel yönetmelikler uygulanıyor. İşte bu ve daha pekçok nedenler yüzünden Türkiye'de iş kazaları, bu politik cinayetler, gelişmiş kapitalist ülkelerdekinden yedi kat fazladır.

Sosyalist ülkelerde iş güvenliği için kesin önlemler alınır. Bu, sendikaların başta gelen görevlerinden biridir. Kapitalist sömürü düzeninin zehirli meyvelerinden biri olan iş kazalarının % 30'u doğrudan doğruya, patronların ve partizan yönetimin ihmalciliği, vurdumduymazlığı yüzünden ileri geliyor.

15 bini aşkın kömür işçisinin direnişte olduğu Ereğli Kömür İşletmelerinde birçok ocaklarda çalışma koşulları son derece kötüdür. Ve yalnız maden ocaklarındaki değil, nice işletmelerde orta çağdaki lonca devrinden de beter çalışma koşulları yüzünden işçilerimiz sinek gibi kırılmaktadır. İş kazası istatistiklerine göre, Zonguldak kömür havzasında çalışmak, ölümle, azraille pençeleşmek demektir. 1972 verilerine göre bu havzada ocak içi kazalarda yaralananların sayısı 7.500'ü bulmaktaydı. Zonguldak kömür ocaklarında her yıl 70'ten fazla işçimizin can vermesi ve binlercesinin ömür boyunca sakat kalması, bugünkü soygun düzeninin temelden devrilmesi zorunluğunu kanıtlayan bir olgudur. Bugünkü hükümetin erkte olduğu 1976 yılının ilk dört ayında Ereğli Kömür İşletmelerinde 16 işçi ölmüş ve yüzlercesi yaralanmıştır. Bugünkü kapitalist düzen, bugünkü hükümet sorumludur bu ölümlerden.

Ülkemizde iş güvenliği, can güvenliği sorunu, erk sorunuyla sıkı sıkıya bağlıdır. İş cinayetlerine, tüm politik cinayetlere son verilmesi için işçi sınıfının erkte, yönetimde ağırlığını koyması, sosyalizme açılan ileri bir demokrasi savaşındaki öncülüğünü sürdürmesi, özellikle bugün sınıf sendikacılığını her bakımdan güçlendirmesi şarttır.

Grev komitelerinin yeri

İşçi sınıfımızın genel politik direnişinden, bu büyük olaydan dersler çıkarmak güncel, önemli bir sorundur. Önümüzdeki çetin savaşımda yığınların birliğini, bütün demokratik güçlerin dayanışmasını canlı tutacak örgüt biçimlerinin üzerine iyice eğilmek gerekiyor.

16 Eylül Direnişi işçi sınıfına, anti-faşist, anti-emperyalist hareket önemli bir silâh daha kazandırdı: Grev Komiteleri. Bu komiteler genel direniş sırasında, bu direnişi fabrika, atölye, işletme, işkolu ve yurt ölçüsünde örgütlemek, somut olarak uygulamak, direnişi amaçlarına ulaştırmak içindi. 250'den fazla fabrikada Grev-Direniş Komitesi kuruldu. Bu tür komitelerin tohumları daha önceki grev ve gösterilerde atılmaya başlanmıştı. 1 Mayıs gösterilerindeki o disiplin, o düzenlilik böyle sağlandı. Deney geliştirildi. İşçiler, her fabrikada en yetenekli, savaş ateşinden geçmiş, tüm işçilerin güven ve saygınlığını kazanmış arkadaşlarını Direniş Komitesine seçtiler.

Şimdi bazı kimseler: «Direniş bitti, grev komitelerinin görevi de sona erdi» biçiminde «görüşler» ileri sürüyor. Bazı kimseler de «Sendika mı? Grev komitesi mi?» diye bulanık sorular ortaya atıyor. Gerici hükümetin saldırılarını azgınlaştırdığı faşist komandoları «özel koruma örgütleri» adı altında fabrikalara yerleştirmeğe çalıştığı bir sırada böylesi «görüşler»in ileri sürülmesi rastgele değildir. İşçi sınıfının her başarılı eyleminden sonra ve sınıf savaşının yükseldiği her dönemde böylesi «görüşler»in, benzeri sorunların ortaya atıldığı dünya işçi hareketi tarihinde çok görülmüştür. Ve bunlara kesin yanıt verilmiştir.

Rusya'da, proletarya ilk kez 1905 Kasımında genel greve gitti. İşçi sınıfının savaş tarihinde yine ilk kez Rusya proletaryası bu genel grevi İşçi Temsilcileri Konseyi, yani grev komiteleri aracılığıyla örgütleyip başarıya ulaştırdı. Lenin, Kasım 1905 genel grevini değerlendirirken, grev komitelerinin önemini vurguluyor. Grev komiteleri işçi sınıfının ekonomik-politik yığınsal örgütlerinin «atardamarı», işçi-köylü erkinin «çekirdeği»dir, diyor. Lenin, grev komitelerini dağıtmaya yeltenen «Eserler»i proletarya davasına hıyanet etmekle suçlamıştır.

1905 Rusya'sının koşullarıyla, 1975 Türkiye'sinin koşulları arasında elbette büyük bir fark vardır. Ama, dünya işçi hareketinin çetin savaşlarda elde ettiği deneyler işçi sınıfımız için de büyük bir önem taşımaktadır. Bu deneylerden yararlanmak, grev komitelerinin savaşta yerini, önemini ve rolünü kavramak hepimizin görevidir. «Atardamarı» kesmeye kalkışanların eli, grev komitelerini canlı tutmakla bükülecektir.

Gençlik yıldırılamaz

Yeni ders yılının başlaması, üniversitelerin açılmasıyle ilerici-yurtsever gençliğe saldırılar yoğunlaştı. Bir yandan faşist komandolar üniversitelerde, liselerde, meslek okullarında ve yurtlarda polis ve MİT ajanlarıyle kolkola kanlı olaylar çıkarıyor. Kendilerinden olmayan herkese karşı ölüm kusuyor. Öte yandan liselere ve orta okullara yerleştirilen MHP'li faşist müdürler, ilerici-yurtsever öğrencileri kovuyor. Orta öğrenimde tek kitap sistemiyle, faşist, ırkçı ideoloji ve şeriatçılık aşılıyorlar.

Demirel hükümeti bu saldırıları ilerici-yurtsever gençliği silâhlı çatışmalara kışkırtmak ve bu tür provokasyonları tüm ulusal-demokratik güçlere karşı daha da kanlı yöntemlere basamak yapmak amacıyle uyguluyor. Faşist komandolar, faşist baskınlarla yarattığı karışıklık ortamında politik bakımdan bilinçlenmemiş yığınları yıldırmak istiyor. İşçi sınıfını, komünistleri ve onlardan yana eğilimli ilericileri yalıtlamak amacını güdüyor. Ve bunu gerçekleştirmek için 12 Mart'a özgü «anarşinin kökünü kazıyalım» slaganını yeniden piyasaya sürüyor. Anarşinin kökü nerededir?

Bütün kanlı olayların, cinayetlerin uygulayıcısı faşist komandolardır, onları destekleyen polis ve MİT'tir. Böyle olduğuna göre anarşinin kökü, faşist karması hükümetin ta içindedir. Anarşiyi ortalığa salıveren, MHP'dir, Demirel'dir, MC'yi oluşturan partilerdir. Bunların hepsini destekliyen Amerikan emperyalistleridir. NATO'nun elebaşılarıdır. Bu durumda anarşinin kökünü kazımak, kurutmak için tek çıkar yol emperyalist tekellerin etkisini kırmak, gerici-faşist karması Demirel hükümetini alaşağı etmek ve yerine halktan yana, ileri-demokratik bir hükümet getirmektir. Faşist MHP'ni ve Ülkü Ocaklarını kapatmak, Türkeş-Demirel, Erbakan ve Feyzioğlu'ndan dökülen kanların hesabını sormaktır.

İlerici-yurtsever gençlik bu gerçeği kendi savaş deneylerine dayanarak, işçi sınıfının, TKP'nin sesine kulak vererek kavrıyor. O, işbirlikçi burjuvazinin provokasyonlarına gelmemiye çalışıyor. İlerici-yurtsever gençlik baskı ve saldırılarla yıldırılamaz. Çünkü, gençlik hareketi işçi sınıfı hareketiyle bütünleşme yoluna girmiştir. TKP, bu gelişmeyi var gücüyle desteklemektedir.

Orta yol demagojisi

Cumhurbaşkanı Korutürk, Cumhuriyet bayramı nedeniyle bir demeç verdi. Bu demeç, «orta yol» demagojisi ile işbirlikçi burjuvazinin çıkarlarını ve politik stratejisini dile getiriyor. Korutürk, hem komünizmi ve sosyalizmi, hem de «dini siyasete araç kılan» ve de «üstün ırk efsanelerine» dayanan akımları bir kefeye koyuyor. Komünizmle faşizmi bir tutuyor. Bunların her biri ötekinden ağır birer Anayasa suçudur» diyor.

Bazı ilerici çevreler, Korutürk'ün bu sözleriyle hükümetteki iki partiyi, MHP ile MSP'ni hedef aldığını söylemekte ve soldan gelen tepkileri – belki de taktik hata sayarak – yadırgamaktadırlar.

Korutürk, «orta yol» demagojisi arkasında, işbirlikçi burjuvazinin çıkarlarını savunmaktadır. Cumhurbaşkanı bir taşla, çok kuş vurma hevesindedir: 1. AP'ni faşizme tırmanış suçundan aklamak, bu partiyi güçlendirmek; 2. Orta katmanları, CHP'ni işbirlikçi burjuvaziden yana, onun ana partisi olan AP ile uzlaşmadan yana çekmek, böylece ulusal, demokratik güçlerin cephesini parçalamak; 3. İşçi sınıfı hareketini ve komünist, sosyalist hareketi yalıtmak ve ezmeye çalışmak amacını taşımaktadır.

Korutürk'ün ağzındaki baklayı Demirel hükûmeti Meclise verdiği «Özel Koruma Örgütü» tasarısı ile çıkardı. Böyle bir tasarı DGM'den de «ağır bir anayasa suçudur.»

Halkın hem devrimci direnişini, hem de parlamenter yoldaki savaşımını kıramayan işbirlikçi burjuvazi, bugünkü koşullara uymaya çalışıyor. Sınırsız faşist egemenliğini engelleyen koşulları, kanlı provokasyonlarla değiştirme amacından sapmıyor.

Komünistler, hem faşizme tırmanışı engellemek, hem de AP'ni güçlendirecek, CHP'ni uzlaşmaya itecek ve işçi sınıfını yalıtacak her türlü ters politikayla savaşıyorlar. TKP'nin politik doğrultusu açıktır: TKP doğallıkla MHP'nin kapatılmasını, faşistlerin yanısıra, gericilerin, cumhuriyet ve laiklik düşmanlarının devlet aygıtından sökülüp atılmasını istiyor. Ama faşizme tırmanıştan gerici-faşist karması hükûmetin tüm ortakları suçludur. Bu hükûmeti alaşağı etmek, demokratik, halktan yana bir hükûmet kurmak, komünist, sosyalist, demokratik solcu tüm ulusal, demokratik güçlerin cephesi tek yoldur. Halkın ulusal-demokratik cephesi ile, işbirlikçi burjuvazinin gerici-faşist cephesi arasında bir orta yol yoktur.

Faşist komando işgallerini yasallaştırma girişimine dur diyelim!

Barış forumları

Ekim ayı başında Budapeşte'de, Ekim ayı sonunda da Frankfurt'ta Dünya Barış Komitesi'nin uluslararası toplantıları yapıldı. Her iki toplantıya da Türkiye Barış ve Özgürlük Komitesi delegasyonları katıldı. Bu toplantılarda halkımız adına yapılan konuşmalarda: insanlık tarihinde harplerin yıkım, sefalet; barışın ise, gelişmenin, genlik ve uygarlığın sembolü olduğu vurgulandı. Günümüzde harp deyince emperyalizmin, barış deyince sosyalizmin, Sovyetler Birliği ve sosyalist ülkelerin akla geldiği belirtildi. Barıştan yana güçlerin geliştiği, emperyalizmin çöküş aşamasının daha da hızlandığı üzerinde duruldu. Her yerde olduğu gibi, Türkiye'de de barışı koruma, savunma hareketinin demokratik hareketin ayrılmaz bir parçası olduğu dünya kamuoyunun gözleri önüne serildi.

Barış hareketini, işçi sınıfı, onun öncü örgütü TKP, gerçek sendikalar benimsemiş ve bu hareket emperyalizme karşı yürütülen savaşımın bir parçası haline gelmiştir. İşçi sınıfının, emekçi yığınların, tek sözle halkımızın isteklerini dile getiren Türkiye Komünist Partisi emperyalizme karşı kesin savaş yürütülmesini, tüm kölelik bağlarının koparılmasını, barışçı bir dış politikaya geçilmesini savunmaktadır.

Bu amaçla: emperyalizmin saldırı bloklarından çekilmek. Topraklarımızdan saldırı üslerini kaldırmak. Ege sahanlığı konusunda harpçi, kışkırtıcı ve silâhlanma yarışına dayanan bir politikaya son vermek. Yunanistan'la karşılıklı çıkarları, bölgede barışı gözönünde tutarak barışçı yollarla anlaşmaya varmak. Kıbrıs'ın toprak bütünlüğüne, bağımsızlığına, egemenliğine saygı göstermek, göçmenlerin yerlerine dönmelerini sağlamak, bütün yabancı askersel güçlerle birlikte Türk silâhlı kuvvetlerini de Ada'dan çekmek. Emperyalizmin Arap halklarına karşı saldırısına alet olmamak. Arap halklarının anti-emperyalist kurtuluş hareketlerini vargücümüzle desteklemek. Akdeniz'in, Ege'nin bir barış denizi olmasına çalışmak. En önemlisi, Sovyetler Birliği'yle ve öteki sosyalist ülkelerle yakın politik, ekonomik, kültürel bağlar kurmak ve bunların geliştirilmesine çalışmak. Sovyetler'le saldırmazlık anlaşması bağlamak.

Halkımızın, emekçi yığınların, işçi sınıfının ve öteki devrimci güçlerin bu istemleri Yakın-Doğu'da, Akdeniz'de, Balkanlar'da, Avrupa'da ve bununla bütün dünyada barışı ve güvenliği güçlendirecek bir amaca yöneliktir. Bu çabalar, kışkırtmaları, silâhlanma yarışını önliyecek, halklara barış içinde gelişmelerine olanaklar açacak niteliktedir.

Korkunun kaynağı

Halkımızın demokratik hak ve özgürlükler, halktan yana, ileri, demokratik bir hükümet için yürüttüğü savaşın başını çeken işçi sınıfıdır. İşçi sınıfı saflarını sıklaştırıyor, ilerici güçlerin eylem birliğini sağlamada yeni adımlar atıyor. İşçi sınıfının bu girişimi, MC hükümetinin faşizme tırmanma politikasına karşı savaşta yeni yeni güçleri yüreklendiriyor. Böylece yığınların ekonomik, politik ve toplumsal dönüşümler için olan savaşa daha aktif katılmalarını sağlıyor.

Bu gelişme, DİSK'in 23–24 Ekim günleri yapılan Temsilciler Konseyi toplantısında ve Olağanüstü Genel Kurulunda daha da somutlaştı. Her iki toplantı, sınıf sendikacılığının büyük bir başarısı oldu. MC hükümeti DGM tasarısını söktüremedi. Yarım milyonluk genel direniş, anti-faşist, anti-emperyalist savaşta yeni bir deneyden geçti. İşçi sınıfı bundan ders çıkarıyor. Olağanüstü Genel Kurul, Temsilciler Konseyi'nin «Dayanışma Fonu» kurulması önerisini oybirliğiyle onayladı. DGM'lerine karşı savaşta işbirlikçi burjuvazinin karşı-saldırılarına göğüs geren, işten çıkarılan yiğit işçilere, sendikalar, işçiler, yurtsever örgütler, yurt içinde ve yurt dışında yardım kampanyaları açtılar.

Geniş emekçi yığınlarının hükümete karşı yürüttüğü savaş yeni bir aşamaya yükseliyor. Bu durum, anayurdun ulusal çıkarlarına sahip çıkan herkese karşı harp açan Demirel hükümetini daha da sersemletti. Onunla birlikte Tunç ve takımının, Maocu ajanların foyaları daha da ortaya çıktı. TİP yöneticilerinden kimileri iyice tedirgin oldu. En gerici çevreler, «Tercüman» gazetesi aracılığıyla DİSK'e karşı saldırıya geçtiler. Amaçları, DİSK'i yıpratmak, taban ile örgütün arasını açmaktı. TİP yönetlcilerl bu kampanyaya çanak tuttular. İşçi sınıfının DGM'ne karşı verdiği savaşın etkisini kırmaya çalıştılar. Onlar karanlık kirli oyunlara girdiler. DİSK'in forumlarını baltalamak için tepinip durdular.

Genel grev-direniş sırasında olduğu gibi, DİSK'in bu forumlarında da işçi sınıfı tüm provokasyonlara, kışkırtmalara gereken cevabı verdi. İşçi sınıfı, gericitekelci basında koparılan provokasyonlara gelmedi. İşçi sınıfı, sendikaların tabanıyle yönetimi arasındaki birliği güçlendirme yolunu seçti.

İki demokrasi

Geçtiğimiz dönemde bir dizi ülkede, Federal Almanya, Amerika Birleşik Devletleri, Çekoslovakya ve Demokratik Almanya Cumhuriyeti'nde seçimler yapıldı. Bu seçimler iki ayrı toplumsal sistem arasındaki derin ayrılıkları bir kez daha gözler önüne serdi.

Hem ülkemizde, hem de öteki kapitalist ülkelerdeki egemen sınıflar, onların sözcüleri ve sağcı sosyal-demokratlar, halklara sürekli olarak burjuva demokrasisinin sosyalist demokrasiden üstünlüğünü kanıtlamaya çalışıyorlar. Bu propagandanın doğru olmadığını yaşayan gerçekler gösteriyor. Burjuva demokrasisinin parlamentocu biçimi derin bir bunalım içindedir. Seçimlere katılma oranlarının olağanüstü düşmesi, azınlık oylarıyla hükümetlerin oluşturulması, seçim kampanyalarının yozlaşması, azgın bir anti-sovyetizm ve anti-komünizm yapmakta burjuva partilerinin yarışması, parlamenter biçimlerden sürekli olarak baskıcı biçimlere geçmesi, burjuvazinin pek övündüğü «özgürlükçü!» rejimin çöküşünü gösteren bazı eğilimlerdir. Buna karşılık sosyalist demokrasi sürekli gelişiyor, yetkinleşiyor.

İki demokrasi arasındaki bu ayrı süreçler, birincisinin bunalıma, ikincisinin ise gelişmeye yönelişi, iki sistemin toplumsal-ekonomik gelişme süreçlerinin kaçınılmaz sonuçlarıdır. Tekelci devlet kapitalizminin içindeki çelişkilerin sertleşmesi, bunalımın derinleşmesi, onun toplumsal tabanını daraltıyor. Büyük tekellerin azgın sömürüsüne dayanamıyan geniş katmanlar, küçük burjuvazi yıkıma uğruyor. Bu gelişme üst yapıda da, yönetim biçimlerine yansıyor. Buna karşılık, sosyalizmin giderek her alanda, düzenli olarak gelişmesi, sosyalist demokrasinin daha da yetkinleşmesini sağlıyor. Bunun somut göstergelerinden biri de seçimlere katılma oranıdır. ABD'de seçmenlerin % 52'si seçimlere katılmış, Demokratik Parti, Karter, seçmenlerin ancak % 30'u kadarının oylarıyla işbaşına gelmiştir. Çünkü, 70 milyon seçmen seçimlere katılmamıştır. DAC ve Çekoslovakya'da ise, seçmenlerin katılma oranı % 99'un üstündedir.

Burjuva demokrasisinin içyüzünü, sözde serbest seçim oyunlarını yığınlara anlatmak komünistlerin görevidir. Ama bu görevi yerine getirmek demek, parlamenter savaş biçimlerine yüz çevirmek anlamına gelmez. TKP, parlamento savaşını yığın savaşının bir kürsüsü durumuna getirmek için anti-demokratik koşullarda da yapılsa bütün seçimlere kendi olanaklarıyla katılıyor.

Komünistler ve sendikal hareket

Komünistlerin sendikalar içinde çalışma biçim ve yöntemleri, sınıfsal sendikacılık yolunu izliyen yönetimlerin birliğini sağlama ve pekiştirme sorunları son zamanlarda oldukça önemli sorunlar haline geldi. Bunun nedeni, toplumun bütün kesimlerini, bütün politik akım ve görüşleri etkileyen büyük Eylül Direnişi'nin işbirlikçi burjuvazinin ve çeşitli legal «sosyalist» partilerin sendikal harekete karşı tutumlarını, taktiklerini daha açık ortaya çıkarmış olmasıdır.

İşbirlikçi burjuvazinin, sarı sendikacıların işçi hareketini bölme çabalarını, DISK yönetimiyle tabanın arasını açma taktiklerini görmemek için kör olmak gerekir. Yoksa, Tunç-Şide takımının en iğrenç yalanlarla DISK yönetimine karşı açtıkları anti-komünist kampanyanın başka bir anlamı var mıdır? Burjuvazinin en gerici kesimlerinin çığırtkanlığını yapan «Tercüman» gazetesinin «halktan yana» görünerek DISK'e saldırmasının başka bir anlamı var mıdır?

İşçi sınıfının, toplumun öncü gücü olduğunu sözde savunan, kendilerinin de onun «biricik» partisi olduğunu iddia edenler, pratikte «biricik» olmak bir yana, işçi sınıfının bu şanlı tarihsel direnişini «oyun»lara bağlayacak kadar ters bir tutum içine girdiler; DISK'e karşı işbirlikçi burjuvazinin taktiğini paylaşır bir duruma düştüler.

Bunların «DISK üst yönetimi»ne karşı açtıkları savaşı, «DISK, CHP'lileştiriliyor», «DISK sosyal demokratlaştırılıyor» nara-ları arkasında yapmaları gözden uzak tutulmamalıdır. Hiçbir komünist, hiçbir gerçek sosyalist burjuva partilerinin sendikaları peşine takma çabalarını gizlemez. Bunun gibi, işçi sınıfının politik ve sendikal birliğinden yana olan bir kimse DISK'in saflarına sosyal demokratların katılmasına ve onlarla yönetimde de işbirliği yapılmasına karşı çıkmaz.

Yeni yeni sendikaların DISK'e katılmaları, işçi hareketi içindeki en olumlu gelişmelerden biridir. Bu, sınıf sendikacılığının, sarı sendikacılığı hızla geriletmesinin bir sonucudur. Bu süreci bazı TİP yöneticileri Halk Partisi'nin bir «oyunu» olarak görüyorlar. Son derece yanlış ve zararlı bir görüştür. Bu sendikaları DISK'e katılmaya zorlayan asıl güç, savaşta Tunç'ların iç yüzünü gören, uyanan işçi yığınlarıdır; sendika tabanıdır. Kaldı ki, sarı-sendikacılığın pençesinden kurtularak DISK'e katılan sendikacıların, işçilerin beraberlerinde getirdikleri yanlış eğilimlere ve burjuvazinin çeşitli yollardan DISK'e aşılamaya çalıştığı uzlaşmacılığa karşı savaşım yolu, hiç de kendilerini «biricik» sayanların yaptığı gibi gürültü koparmak değildir. Böyle bir tutum, çeşitli politik görüşlere sahip olan işçileri bölmekten, bu yolda çaba harcayan Demirel'lerin, Koç'ların, Sabancı'ların ve Tunç'ların ekmeğine yağ sürmekten başka hiç bir işe yaramaz.

Komünistlerin sendikalardaki görevleri, işçilerin birliğini korumak, sendikaların önünde duran görevleri çözmede en aktif olarak çalışmaktır. Esnek ve alçak gönüllü olmaktır. Parti örgütleri sendikal çalışmalarda daha da titiz ve girişimci olmalıdır. Ancak böyle bir tutum, sendika yönetimlerine, sınıf uzlaşmacılığının egemen olmasını önler. Bu, sendikaların daha hızla gelişmesini sağlar. TKP, sendikal harekette böylesi bir politika izliyor.

Hükümette iç çöküntü

Emperyalizme, NATO'ya bağımlılığın, halk düşmanı rejimin getirdiği, ekonomik, politik, sosyal, her alanda depremler yaratan süregen bunalım derinleşiyor. Bu süreç faşist karması ortak hükümete de yansıdı. Özellikle işçi sınıfının yığınsal çıkışları, ayrıca DGM'lere karşı genel politik grev, bu kanlı, barikatlı direniş, halkın, geniş katmanların grevcilerden yana çıkması ortak hükümeti dut ağacı gibi silkeledi. Yenilgiye uğrayan ortaklar iyice birbirine giriyor.

Sonra. Türk lirasının sürekli değer yitirmesi, artan işsizlik, pahalılık, halkın yaşam koşullarının bir cehenneme dönmesi geniş yığınlar arasından gelen hoşnutsuzlukları yeni patlamalar düzeyine doğru götürüyor. Bu süreç burjuvazinin içindeki, koalisyon partileri arasındaki çelişkileri bir kat daha sertleştiriyor.

Koalisyonun bir kolunu oluşturan CGP iyice silindi. Yığınlar arasında hiçbir dayanağı ve politik temeli olmayan faşist MHP, işbirlikçi burjuvazinin elinde yalnız vurucu bir güç ödevi görüyor. Bu durumda kendi yığınında bile güvenini yitiren AP, ortaklarını yutmaya, gelecek seçimlerde yine «sandıktan çıkmaya» çalışıyor.

AP ile MSP arasındaki karşılıklı suçlamalar, yumruklaşmalar, saldırılar, bunalımın yükünü birbirlerine yükleme çabaları, koltuk kavgaları genellikle bu iki partinin kongrelerinden sonra iyice su yüzüne çıktı. Temelsiz temel atmada, seçim yatırımı yapmada birbirleriyle yarışan Demirellerle, Erbakanlar yatırımlar konusunda iyice gırtlakgırtlağa geldiler. İşbirlikçi burjuvazinin bu iki kolu arasındaki çatışmalar öylesine keskinleşti ki, ayağının altındaki toprağın kaydığını gören Erbakan, hükümetten ayrılacağını söylemeye, het-tüt etmeye başladı.

AP'nin DP kalıntılarına sarılması, kendi içinden attıklarını geri alması, MSP içindeki sürtüşmeler, koalisyonu oluşturan partiler arasındaki koltuk kavgaları, gerici-faşist karması hükümetin dağılma sürecine girdiğinin somut belirtileridir.

İşbirlikçi burjuvazi tehlikeye giren erkini, kendisinin, yerli ve yabancı tekellerin, büyük toprak ağalarının, en gerici çevrelerin temsilciliğini yapan AP'ni güçlendirme taktiğiyle sürdürmeye çalışıyor. İşbirlikçi burjuvazi, bir yandan halka karşı terör ve baskıları artırmakla, Meclise komando tasarıları getirmekle, bir yandan padişahçı, şeriatçı, yassıada artığı kim varsa onları AP'nin içine doldurmakla bu partiyi güçlendirme çabasındadır. Bu olaylar, AP'nin hem koyu gericiliğini, «halk düşmanlığını», hem zayıflamakta olduğunu gösteriyor.

Hükümet iç çöküntüden, iç bunalımdan kurtulamıyacaktır. Gelişmeler, belirtiler bunu gösteriyor.

PKP'nin 8. Kongresi

12–14 Kasım 1976'da Portekiz Komünist Partisi'nin 8. Kongresi yapıldı. Kongreye 115 bin komünist adına 1.200 delegeyle 61 komünist ve işçi partisinden, demokratik kuruluştan temsilciler katıldı ve çeşitli örgütlerden, bu arada TKP'den kutlama mesajları gönderildi. Kongre «demokrasi yolundan sosyalizme doğru» ve «yaşasın proletarya enternasyonalizmi» belgileri altında yapıldı.

Okunan MK Raporunda, 25 Nisan Devrimi'yle erk sorunu çözümlenememekle birlikte, 48 yıllık faşizmin yıkıldığı, önemli demokratik hakların sağlandığı, yüzlerce işletmenin devletleştirildiği, yüzlercesinde işçi kontrolü kurulduğu, toprak reformunun yapıldığı belirtildi. Bu süreçte komünistlerin rolüne değinildi ve bu gelişmeler temelinde yeni ödevler saptandı. Bunların başında «ilerici güçlerin birliğinin sağlanması, komünistlerle sosyalistler arasında eylem birliğinin kaçınılmazlığı kesinleşti» dendi.

Kongre 90 kişilik yeni MK'sini seçti. Alvaro Kunyal yeniden Genel Sekreterliğe seçildi.

PARTİ YAŞAMI

IV. Kongre

TKP'nin IV. Kongresi 1932 yılındadır. İstanbul'da, Haliç semtinde yapıldı. Delegeler, o sıradaki bütün il komitelerinden geldi. Komintern'in temsilcisi bu foruma katıldı.

Gündem: 1. Partinin durumu ve politik platformu üstüne rapor; 2. Program ve tüzüğün yenilenmesi; 3. Yeni çalışma platformunun onaylanması; 4. Yeni Merkez Komitesi'nin seçilmesi.

Koşullar çok kötüydü. Gizliliğe iyice uymak zorunluktu. Kongre oturumları çok kısa sürdü. Hemen hemen bütün gündem bir çırpıda çıkarıldı. Böyleyken, kongreden az sonra tutuklamalar oldu. Kongreye katılanlardan bir çoğu yakalandı. Gene de kongre, partinin ideolojik, örgütsel birliğini sağlama bakımından yeni bir aşama oldu. Partiye yeni bir çeki düzen vermek gerekiyordu.

I. Kongreden o güne kadar, 12 yıl boyunca, burjuvazi TKP'ne karşı aralıksız sert bir terör uyguliyageldi. Bunun yanısıra, III. Kongreden sonra parti yönetimi oportünistlerin eline geçtiydi. Vedat Nedim Tör, Ş. Süreyya Aydemir gibi burjuva ajanları partiyi savaşımın dışına atmıya çalıştılar. Parti içinde ters akımların başlarına karşı sert bir savaş yürütüldü. Temizliğe gidildi. Törler, Aydemir'ler partiden kovuldu. 1927 tutuklanması, parti yönetiminin dağılması üzerine «Geçici Merkez Komitesi» kuruldu. Bu komitenin görevi parti örgütlerini, komiteleri toparlamak, kongreye gitmekti. Arka arkaya gelen terör dalgası bu görevin yerine getirilmesini geciktirdi.

1929–1932 arası dünya kapitalist genel bunalımının ortalığı kasıp kavurduğu bir dönemdi. Bu kasırga Türkiye'yi de derinden derine etkiliyordu. Çevrende faşizm ve harp tehlikeleri görülüyordu. Avrupa'nın göbeğinde Hitlerci erkin öngünleriydi. Alman emperyalizmi, eski «Drang nach Osten» – Doğuya akın plânını yeniden tezgâhlıyordu. Bu arada Türkiye'ye yeniden sızmıya başlamıştı. Kongre, işte böylesi bir durumda işçi sınıfının, halkın önünde duran ve çözüm bekliyen sorunları ele aldı, işledi. Partinin görevlerini, onayladığı yeni çalışma plâtformunda gösterdi. Parti ülkemiz ve halkımız için çıkar yolu kesin belirliyordu:

1. Köklü toprak reformu yapılması, derebeyliğin, ağalığın yıkılması; 2. İşçi sınıfına, halk yığınlarına geniş, demokratik özgürlükler tanınması; 3. Kurtuluş Savaşıyla, halkımızın silâhla elde ettiği ulusal bağımsızlığı korumak. Emperyalizme ödün vermemek, onu yurdumuzdaki bütün ve her türlü konumlarından atmak; 4. Sovyetler Birliğiyle dostluğu güçlendirmek, karşılıklı yarara dayalı ekonomik, politik ilişkileri daha da geliştirmek.

Partimiz, IV. Kongrenin bu savaş plâtformuna bağlı kaldı. En önemlisi, parti, işçi sınıfının savaşları, grevleri içinde ve başındaydı. Partinin birçok istemi somut sonuçlar doğurdu. Burjuvazi, uluorta anayurdu emperyalizmin serüvenci amaçlarına bağlıyamadı. Çünkü, burjuvazinin kendisi ulusal, anti-emperyalist yönünü henüz yitirmemişti. Üstelik ulusal kurtuluş savaşının gelenekleri geniş yığınların belleğinde yaşıyordu.

Sonuçta burjuvazi ve hükümeti yabancı kumpanyaları satın aldı, devletleştirdi. Bu, ne de olsa, ileri bir adımdı. Sovyetlerle ilişkiler gelişti. Sovyet yardımlarıyla memlekette ağır endüstrinin temelleri atıldı. Bu, kazanılan ulusal bağımsızlığı ekonomik bağımsızlıkla perçinlemek yolunda çok önemli bir adımdı.

Partimiz böylesi bir savaş yolundan yürüyegelmiştir.

DGM'lere karşı savaşımın politik bilânçosu

Cumhuriyet tarihinde belki de ilk defa aşırı gerici bir hükümet faşist nitelikteki bir yasa tasarısını Meclisten geçiremedi. Mecliste parmak çoğunluğu olduğu halde bu işi başaramadı. İşçi sınıfı için bu, büyük bir başarıdır. Ve bütün devrimcilerin, bu arada komünistlerin ödevi, bu başarının elde ediliş koşullarını incelemek ve bunlardan ders çıkarmaktır.

Bu başarıyı elde eden, başta gelen güç işçi sınıfıdır. İşçi sınıfının ekonomik savaşına onun politik örgütü yön veriyor. TKP, Demirel ortaklığına, onun faşist yöntemlerine, işbirlikçi niteliğine ve sonra somut DGM tırmanışına karşı ilk günden savaş bayrağını açmıştır. O, işçi sınıfını ve bütün yurtsever örgütleri bu faşist tırmanmaya karşı savaşa çağırıyor.

Yurtsever güçlerin, örgütlerin tutumu da, TKP'nin objektif gelişmelere dayanarak çıkardığı sonuçlardan farklı olamazdı. Olmadı da. TKP, bağımsız ve kendi dışında hiçbir sendikal veya politik örgütle organik bağı olmayan bir örgüttür. Ama, amaçları içinde bütün yurtsever, ilerici, devrimci, anti-emperyalist, sosyalist güçler arasında somut amaçlara yönelik bir eylem ve işbirliği yaratmak vardır.

TKP, Türkiye'de devrim hareketinin bu gibi bir taktikle stratejik hedeflere ulaşacağını biliyor. Bundan ötürü, bütün provokasyonlara, burjuvazinin, sahte devrimcilerin bütün tuzaklarına karşın, kendi dışında bulunan sol güçlerle «göze göz, dişe diş» gibi bir savaşıma girişmiyecektir. Bununla birlikte, bu güçlerle ideolojik savaşımını da sürdürüyor. Ama ideolojik savaşımı, bu güçlerle politik somut amaçlar etrafında bağlaşıklıklar, diyaloglar kurulmasını engellemiyecek biçim ve yöntemlerle yürütecektir.

DGM'lere karşı verilen savaşımda, bazı TİP yöneticilerinin, büyük burjuvazinin «ayır-buyur» politikasına alet olmaktan şaşmadıkları görüldü. En gerici burjuvazinin gazeteleri DİSK Genel Başkanına karşı yoğun bir saldırıya geçtiler. «Yürüyüş» dergisinin (sayı 82'de) başyazarı, her türlü devrimci maraldi bir yana bırakıyor. Olana, bitene «oyun» diyor. En basit mantık ilkelerini bile hiçe sayıyor. Böylece, büyük burjuvazinin, en gerici, sömürücü zümrelerin değirmenine su akıtıyor. Bu tutumu TİP yöneticilerinden bazılarının paylaştığı görülüyor. Sosyalizm davasına inanmış TİP'liler, bu tutumu benimsemiyor. Büyük burjuvaziyi, hükümetiyle, polisi, büyük mali ve ekonomik olanaklarıyle, egemenliğiyle gerileten – Profilo'da olduğu gibi –, kanıyle bütün halkın demokratik haklarını savunan işçiler somut durumu görüyor, kendilerine sosyalist diyen bu kişileri bir yana iterek devrim yolunda ve devrimci partisinin öncülüğünde ilerliyor.

> Sendikalar işçi sınıfının yığınsal ve bağımsız örgütleridir. Sendikalar ekonomik, sosyal ve politik bütün sınıfsal ve ulusal sorunların işçi sınıfının, emekçi halkın yararına çözümlenmesi için çaba göstermelidir.
>
> TKP sendikaların burjuvanın politikasına alet edilmesine, sarı sendikacılığa karşı, genel grev, dayanışma grevi haklarının elde edilmesi, sendikal ve toplu sözleşme haklarının genişletilmesi için sürekli bir savaş yürütür.
>
> *(TKP programından)*

PARTİ YAŞAMI

Almanya Birleşik Sosyalist Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri Erich Honeker Yoldaş'a

Değerli E. Honeker Yoldaş!

Demokratik Almanya Cumhuriyeti Devlet Konseyi Başkanlığı'na seçilmenizi, çok sorumlu, onursal, yeni bir görev daha yüklenmiş olmanızı komünist duygularıyla karşılar, Türkiye Komünist Partisi adına Sizi candan selâmlarız.

Demokratik Almanya Cumhuriyeti dünya sosyalist ülkeler topluluğunun kopmaz bir parçasıdır. Bu sosyalist ülke Avrupa'nın göbeğinde dünya komünist ve işçi hareketi için, emperyalizme, sömürgeciliğe karşı kurtuluş savaşları veren halklar için dayanılan Leninci kale burçlarından biridir. Bu kalenin güçlenmesinde, gelişmiş sosyalist toplumun kurulmasında çok önemli katkınız vardır. Dünya komünist ve işçi hareketinin, ulusal kurtuluş ve bağımsızlık hareketlerinin gelişip güçlenmesinde katkınız vardır. Almanya Birleşik Sosyalist Partisi ve Demokratik Almanya Cumhuriyeti proletarya enternasyonalizmi ilkelerini vargücüyle savunagelmiştir.

Biz, Türkiye'li komünistler Alman komünistlerini, partinizi, sosyalist devletinizi böyle tanıyoruz.

Size, bundan böyle yeni görevlerinizde de büyük başarılar dileriz.

Komünist selâmlarımızla.

1 Kasım 1976

TKP Merkez Komitesi Genel Sekreteri
İ. Bilen

Temel örgütler

TKP'nin yığınlara inme, işçi, sendika hareketleriyle bağlanma girişimleri gelişiyor, İşyerlerinde, fabrikalarda partinin temel örgütlerini kurmak, bunları her bakımdan oluşturmak atılımları güncel, somut biçimler alıyor. Bu gelişme, memlekette giderek sert, kanlı nitelikler gösteriyor.

Komünist Partisine yalnız burjuvazi, onun polisi MİT'i değil, iti köpeği, Maocusu, hepsi saldırıyor. Bu saldırılara, basında en gerici, faşist komandolarla bağlı «Tercüman» gibi gazetelerle ağız birliği eden ve yakasına «sosyalist» rozeti takanlar da katılmaktadır.

Böylesi bir dönemde parti komitelerinin, temel-çekirdek örgütlerin sorumlulukları daha da artıyor. Partinin, baştan aşağı, komiteleri, temel-çekirdek örgütleri partinin ana politikasını yürütmekte, doğru parti çizgisini izlemekte en belirgin bir rol aynar. Sıkı disiplin, devrimci gizlilik ilkelerinden kıl kadar sapmamak parti üyelerinin, çekirdek örgütlerin, bütün komitelerin, elifi, elifine, partinin yönerilerini uygulamak vazgeçilmez görevidir.

Memleketin politik, sosyal, kültürel her alanında komünistler yığın yığın sorunlarla karşı karşıyadırlar. Partinin temel örgütleri köyde, kentte, fabrikada, ulaşımda, mahallede, çarşıda pazarda halk yığınlarının istem ve dertleriyle, bunların çözümlenmesi için olan savaşın içindedirler. Grevler, gösteri yürüyüşleri birbirini izliyor. Öğrenci gençlik faşist komandolarla üniversitelerin, fakültelerin, öğrenci yurtlarının içinde boğazboğaza, çoğu kez kanlı, ölümcül bir savaş yürütüyor.

TKP, komünistler, parti örgütleri NATO'ya, Amerikan emperyalizmine karşı ulusal bağımsızlık, ileri demokratik bir düzen için giden savaşta ön siperlerde, başta dövüşüyor. Partimiz böylesi bir savaşım içinde oluşuyor, güçleniyor. Yığınlar arasında saygınlığını böyle kazanıyor. Yığınların savaşlarda bilinçlenmesine, örgütlenmesine çalışıyor, yığınların savaşından da ders alıyor.

Yığınların savaşlarından ders almak görevimizdir. Onları örgütlemek, Marksizm-Leninizm ülkü ve ilkelerini yığınlara mal etmek ana borcumuzdur. Bundan ötürü temel-çekirdek parti örgütlerinin çok canlı, atılımlı, tuttuğunu koparan örgütler olması zorunluktur.

Çekirdek örgütler, savaşlarda deneylerini, yığın çıkışları içinde gördükleri, duydukları olayları partinin üst katlarına, özellikle partinin yayın organlarına ulaştırmakla görevlidirler. Partinin yayın organlarına: «Atılım» ve «TKP'nin Sesi»ne yazı, haber ulaştırmak! Bu, her komünistin, tüzük gereğince görevidir.

Temel parti örgütlerinin görevi, yalnız partinin yayınlarını okumak ve dinlemek değildir. Bunları okutmak, dinletmek, bu yayın organlarına materyel, haber, yazı göndermek baş görevleri arasındadır.

Biz, en doğru haberi, somut olayların nasıl oluştuğunu savaş içindeki komünistlerden, çekirdek örgütlerden alabiliriz. Canlı savaş bunu gerektiriyor. Temel parti örgütlerinin savaşta rolü böylesine önemlidir.

Eleştiri ve özeleştiri

Leninci çalışma biçimi, parti yönetimindeki başarıların önemli koşullarından biridir. Leninci çalışma biçimi, öznelciliğe yabancıdır. Bütün toplumsal sorunları bilimsel açıdan değerlendiren yaratıcılık biçimidir.

Partimiz, TKP, büyük bir hızla gelişiyor. Yeni yeni kuşaklar partinin saflarına katılıyor. Yeni parti komiteleri kuruluyor. Taban örgütlerin sayısı artıyor. Komünistler, parti sempatizanları, emekçi yığınların insanca yaşam, politik ve toplumsal dönüşümler için verdikleri savaşın ön sıralarında yer alıyorlar. Böylece, partinin örgütsel gücü, geniş emekçi yığınlar arasında etkinliği artıyor.

Böylesi bir gelişme, parti komiteleri ve taban örgütleri önünde çözümlenmesi gereken birçok sorunlar doğuruyor. Bu sorunların çözümü Leninci çalışma biçimine içtenlikle bağlı kalınmasını, hiç bir zaman gündemden indirilmemesini zorunlu kılmaktadır.

Leninci çalışma biçiminin ayrılmaz yöntemlerinden biri de, eleştiri ve özeleştiridir. Komünistlerin ödevi, yanlışlıklar karşısında susmak değil, partinin gelişmesi, parti disiplinine titizlikle uyulması için eleştiri ve özeleştiri biçimlerini hiç bir zaman elden bırakmamaktır. Burjuvazi TKP'ni 54 yıldır illegal çalışmaya zorlamıştır. Bu durumda, eleştiri ve özeleştirinin uygulanması koşullara göre değişebilir. Fakat bu, gizli çalışan bir partide eleştiri ve özeleştirinin önemini yitirdiği anlamına gelmez. Tam tersine, gizlilik koşullarında eleştiri ve özeleştiri biçimlerinin titizlikle uygulanması daha büyük bir önem kazanmaktadır.

Komünist olmak, parti üyesi olmaktır. Bu, konspirasyon ilkelerine bağlı kalmak, örgütlenme ve bütün çalışmalarda çelik disiplin demektir. Gizlilik ilkelerine uyulmazsa, tek komünistin bile, partiye büyük zararlar verebileceği gerçeği hiçbir zaman unutulmamalıdır. Böylesi bir disipline uymayanları eleştirmek, özeleştiri yapmalarını sağlamak komünistlerin başta gelen görevidir.

Disiplini bozanları, konspirasyon ilkelerine uymayanları eleştirmemek, parti çalışmalarında özeleştiri biçimlerini uygulamamak yeni ve daha büyük hataların patlak vermesine olanak sağlamaktır.

Parti üyeleri, sıkı, bilinçli, Leninci disipline, gizlilik ve örgüt ilkelerine kesinlikle uymak, parti sırlarını titizlikle korumak, partinin politikasını doğrulukla, kararlarını olduğu gibi uygulamak, partinin, örgütün verdiği görevleri titizlikle yerine getirmek zorundadırlar.

Nazım Hikmet 75 yaşında

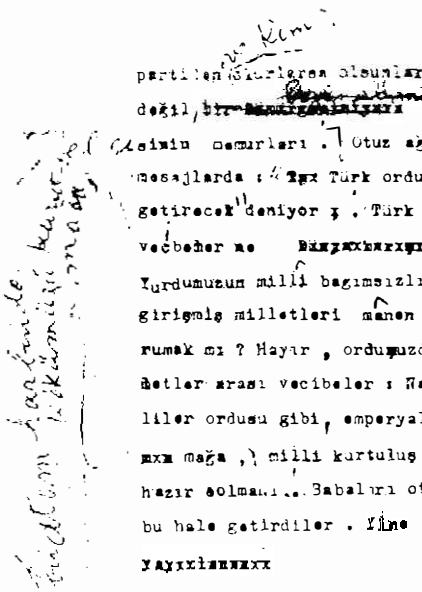

4

partilerinden olursa olsunlar, Bağımsız bir Devletin idarecileri değil, bir [illegible] Memleketin memurları. Otuz ağustos dolayısıyla yayınlanan demeçlerde, mesajlarda: «Bir Türk ordusu, milletler arası vecibelerini yerine getirecek» deniyor. Türk ordusuna yüklenen bu milletler arası vecibeler ne [illegible] Yurdumuzun millî bağımsızlığını koruyarak, milli kurtuluş savaşına girişmiş milletleri manen olsun destekliyerek dünya barışını korumak mı? Hayır, ordumuzdan yerine getirmesini istedikleri milletler arası vecibeler: Natonun, Sentonun kulluğunda bir ücretliler ordusu gibi, emperyalismin emriyle, komşularımıza saldırmak, milli kurtuluş savaşları yapan halkları korkutmağa hazır olmak... Babalarını otuz ağustos zaferini kazanan bir ordu'yu bu hale getirdiler. Yine verilen demeçlerde, çekilen notuklarda, yazılarında

(N. Hikmet'in Bizim Radyo'ya yazdığı bir yazıdan. Düzeltmeler kendisinindir)

«Nazım evrenseldi. Dünyada işçi hareketleri, devrim hareketleri, halkların kurtuluş, bağımsızlık savaşları üstüne, her dalda yazardı. Bir bakarsınız Nazım Viyetnam'da, savaşların içinde, Hoşimin'le hoş hoş konuşur, Amerikan barbarlarına saldırır. Bir bakarsınız o Kore'de, Memetçiğe tüfeğinin namlusunu Amerikaliya çevir, der. Bir de bakarsınız Suveyş'te: «Ya ayni, ya habibi» türküsünü söyler Arap gönüllüleriyle bir ağızdan, omuzomuza savaşır Mısır Cumhuriyetine saldıran emperyalistlere karşı. Nazım'ı nerelerde görmezsiniz! O, Madrit kapılarında: «Geçemezsiniz!» deyip kar altında nöbet tutan İspanya cumhuriyetçilerinin yanına koşuyor, Türk halkını faşizme karşı ölüm, kalım savaşı yürütenlerin yardımına çağırıyor. O, Habeşistan dağlarında Musolini'nin «kara gömlekleriyle» çarpışan «Taranta Babu»yu kucaklıyor. Nazım Küba'da. Oraya gitti, şeker kamışı harmanında şiirler okudu imececilere. Nazım Afrika'da. Darüsselâma uçtu. Forumlara katıldı, zenci bacılarla, kardeşlerle kucaklaştı. Nazım Mısır'da, Asuan barajı üstüne, çağımızın yepyeni, Sovyet dostluk yapılarından biri olan bu ehram üstüne reportaj yapıyor. Nazım Dünya Barış Konseyi'nde. Savaşıyor barış için. Savaşıyor «bulutlar adam öldürmesin» diye, «çocuklar şeker yiyebilsin» diye. Nazım Viyana'da, Paris'te, Roma'da, Stokholm'de, Helsinki'de: Barış savaşı alanlarında, Nazım Japon balıkçılarının yanında. Amerikan emperyalistlerinin Hiroşima barbarlığını anlatıyor dünyaya, yıldırımlar yağdırıyor Trumanlar'a. Nazım Tuna ırmağı kıyısında durmuş, Petöfi'nin anıtıyla konuşuyor: «Hoş geldin Macar toprağına» diyorlar ona. Nazım Varna'da. Komşumuz Bulgaristan'da gür sosyalist kuruculuğuna, renklerine, güzelliklerine bakıyor. Ve: «islâh be islâh» deyip seviniyor.

Büsbütün yok olmaktan kurtulmak için

«Türkiye Büyük Millet Meclisi ...» Büyük olan kim? Ne? ... Meclis mi? Millet mi? Millet büyük ... Meclis küçüldükçe küçülüyor ... Bu Meclis, kurulduğundan beri hep böyle miydi? Hayır ... Kuvvayi Milliye yıllarında, milli bağımsızlığımız için sonuna kadar dövüşmek kararı aldığı yıllarda Meclis te büyüktü ... Cumhuriyet ilân ettiği, yabancı sermayeye karşı kanunlar çıkardığı yıllarda Meclis te büyüktü ... Sonra neden böyle cüceleşti? Çünkü, milli bağımsızlığımızı dolara satan kanunlar çıkarmağa, andlaşmaları kabullenmeğe başladı. Peki, bugünkü cüce mecliste namuslu, yurtsever mebuslar yok mu? Olmaz olur mu? Meclisten bu çalışma yılında bir sürü kanun geçmiş. Bunların arasında milli bağımsızlığımızın, şerefimizin, kanımızın Amerikan emperyalistlerine peşkeş çekilmesini önliyecek bir tek kanun var mı? Aklınımı oynattın, diyeceksiniz bana. Ben de size, hayır, aklım başımda çok şükür, diyeceğim. Küçük diktatörün çiğnediği küçük Meclisten böyle bir kanun değil, gölgesinin bile geçemiyeceğini bilirim, diyeceğim. Ama, diyeceğim, söyledim ya, namuslu, yurtsever mebuslarımız da yok değil, onlardan biri olsun, vatan millet uğrunda başını belaya sokmayı göze alıp, mesalâ gelecek çalışma yılında, böyle bir teklifte niye bulunmasın. Kabul edilmiyeceğini önceden bildiğin kanun teklifi yapmaktan ne çıkar? diyeceksiniz. Çok şey çıkar, diyeceğim. Çünkü, kabul edilmiyeceğini bile bile de olsa, milli bağımsızlığımızı kazanmak yolunda kanun teklifi yapmak, Meclisi küçük küçük büsbütün yok olmaktan kurtaracak çarelerin ilkidir ...

(Nazım Hikmet'in 4 Temmuz 1958 de Bizim Radyo'ya yazdığı bir yazı)

Tüm insanlığın ozanı

Bu yıl Ocak ayı, özellikle ikinci yarısı, Nazım Hikmet ile doluydu. 75. doğum yıldönümünde kişiliği, yapıtları yine dillerde dolaştı. Memlekette de, başka iklim ve diyarlarda da ... *«yüreğini, kafasını ve boydan boya ömrünü halkına vermiş olmakla övünen sıradan Türk şairi»* (bu sözler N. Hikmet'indir) saygıyle, sevgiyle anıldı.

Nazım Hikmet'i halkımıza da, dünya halklarına da sevdiren nedir? Bu soruya değişik açılardan yanıt verilebilir. Ama hiç kuşku yok ki, tüm nedenlerin başında, komünist devrim düşüncesini üstlenmesi, ona sonuna kadar sadık kalması gelir. Öyle bir devrim ki, tarihte, doğruluğu, haklılığı ve güzelliğiyle eşsiz ve benzersizdir. Buna bir de, çok zengin bir dil anlayışı, birbirinden güçlü imgeler, büyük bir hüner, bir ustalık eklenirse Nazım Hikmet'in hem ulusal, hem de evrensel bir değer olmasının anlaşılması kolaylaşır.

Hapiste yatarken, devrimci inançlarından dolayı hapse atılacak olanlara: *«... Boynunun borcudur, fakat – düşmana inat – bir gün fazla yaşamak»* diye öğüt vermişti. Sonra da: *«... içerde bir tarafınla yapayalnız kalabilirsin – kuyunun dibindeki taş gibi – fakat öbür tarafın – dünyanın kalabalığına – öylesine karışmalı ki – sen ürpermelisin içerde – dışarda kırk günlük yerde yaprak kıpırdasa»* ... demişti.

Bunlar şiirde güzel buluş, renkli imge değildir sadece. Nazım Hikmet, bizde daha önce görülmeyen, dünya edebiyatında ise benzerine az rastlanan bir ozan örneği, şiirini hayatıyle doğrulayan bir sanatçıdır. Gerçekten de hapislerde on yedi yıl diretmiş ve gerçekten de kırk günlük yerde yaprak kıpırdayınca ürpermiştir. Örnekler bitmez tükenmez. 1939 kışında deprem Erzincan'ı çarpınca, dışardaki ozanların tümünden önce ve tümünden fazla ürperen ve «Erzincan'da bir kuş var – kanadında gümüş yok» ağıdını yakan ozan içerdeki Nazım Hikmet'tir. Kırk günlük yerdeki yaprak bazen Petrişçevo köyünde titrer. Nazım hemen orada, Zoya'nın yanındadır. Hiroşima'da Amerikan emperyalizminin atom bombası patlar, Nazım, «Kız çocuğu»nun elinden tutarak, onu kapı kapı dolaştırır.

Dünyanın neresinde bir şey olsa, Nazım Hikmet oradadır. Kötüyü yerer, doğruyu ve güzeli över; düşmanı lânetler, dostu bağrına basar.

Bunun içindir ki, başta kendi halkı olmak üzere, bütün dünya halklarının dert ve sevinçlerini paylaşmış olan Nazım Hikmet, tüm insanlığa malolan ozanların ön sıralarında haklı olarak yer almıştır.

Nazım Hikmet 75 yaşında

«Ölümlüydü o da herkes gibi. Ölümsüzdür o halkımızın savaşında, yaşamında. Ona böylesi bir boyut veren Türkiye Komünist Partisidir. Nazım: «önce komünistim, sonra şairim» derdi. Bu bir övünme, bir abartma değildi. Ömrünün kırk yılını bilinçli, savaş dolu kesimini komünist partisinde, onun savaşları içinde geçirmişti. O, böylesi bir er meydanında yetişmiş, yoğurulmuş, böylesi bir ateşte, böylesi bir örste dövülmüş, çelikleşmişti. Komünist Partisi böylesi bir savaş eri, evrensel ölçüde böylesi bir ozan yetiştirmekle kıvanç duyuyor.

Nazım, bugün de, partisinin savaş saflarında, ön sıralardadır. Devrimciler, yurtseverler, komünistler faşizme karşı, Amerikan köleliğine karşı Nazım'ın destanlarını, şürlerini haykırarak savaşıyorlar. Nazım, ulusal bağımsızlık uğrunda, mutlu bir Türkiye uğrunda savaşan halkın, işçilerin, köylülerin, aydınların yanındadır. Onun sıcak, taptaze şiirleri, kıvıl kıvıl savaş destanları işçilerin, halkın yavan ekmeğine katık oluyor.

Yaşam savaştır. Nazım bu savaşın, sınıf savaşının dışında ele alınamaz. Memlekette faşist biçimi bir yönetim, sert terör var. Zorbalık kol geziyor. Toplu, yığınsal baskınlar zincirleme gidiyor. Faşizm ölülere, dirilere birlikte saldırıyor. Sınıf savaşı böylesine keskinleşiyor,

Nazım TKP'nin yürüttüğü savaş süreci içinde yoğuruldu, özleşti, savaşkan formunu aldı. Olgunlaşması, Leninci formasyonu böyle gelişti. Nazım TKP'nin dışında düşünülemez. Nazım, komünist duyusunun en ince tellerine kadar titrer TKP'nin üstüne . . .

Nazım, şiirlerinde, destanlarında, türkülerinde, yapıtlarında yüreğinin en ateşli duyularıyle, bilincinin bütün gücüyle Marks'ı, Engels'i, Lenin'i Türkiye proletaryasına, devrimcilerine, halkımıza anlatmaya çalışmıştı. Bununla, bu davranışıyle Nazım, proletaryanın, işçi sınıfının, komünist partisinin elinde en keskin savaş silâhı olan Marksizm-Leninizmi, bu en devrimci ülküleri, ilkeleri yaymaya çalışmıştır. Nazım, kıvrak, usta bir dille, bütün komünist sevgisiyle bu ülküleri halkımıza aşılamak için savaşmıştır. Böylesi bir davranış, savaş zorunluktur. Nazım, Marksizm-Leninizm düşmanlarını, ideolojik her alanda ortaya çekip çekip pataklamıştır, bunların içyüzlerini açığa vurmuş, maskelerini düşürmüştür . . .
Nazım daima üretenlerden üretilenlerin kardeşçe üleşilmesinden yana oldu.

Hep bir ağızdan türkü söyleyip
hep beraber sulardan çekmek ağı
demiri oyar gibi işleyip hep beraber
hep beraber sürebilmek toprağı
ballı incirleri hep beraber yiyebilmek
yarin yanağından gayri her yerde
hep beraber
diyebilmek
için . . .

Seni düşünüyorum

Türkiye Komünist Partisi
T.K.P.'em benim, seni düşünüyorum.
Sen dünümüz, bugünümüz, yarınımızsın,
en ince hünerimizsin
Sen aklımız, yüreğimiz
ve yumruğumuzsun.
Dünyada bir anılır şanlı soyun var:
sen küçük kardeşinin V.K.P.(B)nin
Sen bana bugün
mübarek alnındaki yara yerinle
ve işçi bileklerinde
zincir izleriyle göründün,
yürüyorsun dimdik, pırıl, pırıl.
Ömrümde yalnız seninle
ve senin safında olmakla övündüm.
. . .

Türkiye İşçi Sınıfına Selâm

Selâm yaratana!
Tohumların tohumuna,
serpilip gelişene selâm!
Bütün yemişler dallarınızdadır.
Beklenen günler, güzel günlerimiz
ellerinizdedir.
Haklı günler, büyük günler
Gündüzlerinde sömürülmeyen,
gecelerinde aç yatılmayan
ekmek, gül ve hürriyet günleri
Türkiye işçi sınıfına selâm!
Meydanlarda hasretimizi haykıranlara,
toprağa, kitaba, işe hasretimizi,
hasretimizi, ayyıldızlı esir
bayrağımıza
Düşmanı yenecek işçi sınıfımıza selâm!
Paranın padişahlığını,
karanlığını yobazın
ve yabancının roketini yenecek
işçi sınıfına selâm!
Türkiye işçi sınıfına selâm!
Selâm yaratana.

N. Hikmet ve ideolojik savaşım

Nazım Hikmet işçi sınıfının öncü örgütü Komünist Partisi'nin savaş ilkelerini sanatçı dehasıyle, sınıf savaşını bütün gerçekleriyle yoğurarak bayraklaştırabilen yeryüzünün gördüğü ender ozanlardan biridir. Bu demektir ki, Nazım'ın ideolojisi açıktır. Büyük ozanımız işçi sınıfının, emekçi halkın sömürüden kurtulmasından, sosyalist, komünist toplum düzeninde tam özgürlüğüne kavuşmasından yanadır. Bundan ötürü de emperyalizmin kışkırttığı harplere, sömürgeciliğin her türüne karşı, barıştan yanadır. Nazım Hikmet bu sosyal-politik niteliğiyle sınıf savaşında yerini açıkça belirtmiş, cephesini tayin etmiş bir ozandır. Türkiye Komünist Partisinin en eski üyelerinden biriydi. Öldüğü zaman TKP Merkez Komitesi üyesiydi.

Ne var ki, burjuvazi, burjuvazinin ideologları Nazım yaşadığı zaman yapamadıklarını öldükten sonra yapmaya kalkıştılar. Büyük ozanı sınıfından ayırmaya, partisinden koparmaya, onu büyük, fakat yönü bilimeyen bir şair durumuna getirmeye çalıştılar. Nazım'ın biyografisini yazmak ta, eserlerini yaymak gibi kârlı bir iş haline geldi. Hem ideolojik, hem de ekonomik bakımdan kârlı bir iş. Nazım'ın biyografisini yazan burjuva yazarlar hiç bir zaman Nazım'ın Türkiye Komünist Partisi'nin militanlarından olduğunu belirtmezler. Onun bu yönünü titizlikle gizlerler. Nazım'ın özel hayatının ayrıntılarını kendi burjuva kafalarının, moral anlayışlarının süzgecinden geçirerek, yani kendileri gibi çirkinleştirerek kamuoyuna sunmak taktiğini uygularlar. Hattâ tanınmış bir mizah yazarı «bu tür biyografi sanatının esasıdır» diye halkı aldatmaya kalkışmıştır.

Nazım'ın ozanlığı gibi özel yaşamı da büyüktür. Burjuvaziye hiçbir zaman teslim olmamış, onun bütün parlak vaatlerini, tekliflerini elinin tersiyle itmiş, burjuvazinin hizmetinde saraylarda yaşamaktansa, işçi sınıfının, Komünist Partisinin bir savaş eri olarak hapishanede kalmayı yeğ bilmiştir. Gençliğinin 17 yılı bundan ötürü zindanlarda geçmiştir. Onun hayattayken teslim olmasını sağlayamayan burjuvazi, ölümünden sonra teslim olmayı denemeye kalkışmıştır.

Bu olguda komünist yazarların da sorumluluk payı vardır. Bugüne kadar hiçbir Türkiye'li komünist yazar veya tarihçi Nazım'ın sanatına ve yaşamına yakışır bir şekilde, onu bütün yönleriyle ve gerçekçi bir şekilde tarihe, gelecek kuşaklara maledecek yapıt yazmamıştır. Bu büyük konu halâ yazarını beklemektedir.

Nazım kendisine saldıranları ezecek kadar büyüktür. Türkiye işçi sınıfının, dünya devrim hareketinin içinde yaşıyor, eserleriyle ve yaşamıyle devrim yolunu aydınlatmaya devam ediyor.